

**INFORMACIJA APIE PROJEKTĄ, ĮGYVENDINAMĄ PAGAL LIETUVOS KAIMO PLĖTROS
2014–2020 METŲ PROGRAMOS PRIEMONĖS „BENDRADARBIAVIMAS“ VEIKLOS SRITĮ
„PARAMA EIP VEIKLOS GRUPĖMS KURTI IR JŲ VEIKLAI VYSTYTI“**

2021 02 12 Nr. 932-13
(data)

Projekto pavadinimas	MĖSINĖS GALVIJININKYSTĖS ŪKIŲ VEIKLOS IR KONKURENCINGUMO DIDINIMAS TAIKANT INOVATYVŲ REPRODUKCIJOS MONITORINGĄ
----------------------	--

I. DUOMENYS APIE PROJEKTO VYKDYTOJĄ (-US)

Projekto vadovas ir (arba) atsakingas asmuo	Vardas Artūras
	Pavardė Šiukščius
	Pareigos LSMU Gyvulininkystės instituto direktoriaus pavaduotojas, Gyvūnų veisimo ir reprodukcijos skyriaus vedėjas, mokslo darbuotojas
	Telefonas + 370 688 17585
Projekto partneriai* <i>*Irašomi visi partneriai papildant reikiamu eilučių skaičiumi</i>	El. pašto adresas Arturas.siukscius@lsmuni.lt
	LIETUVOS ŽEMĖS ŪKIO KONSULTAVIMO TARNYBA
	Buveinės adresas Stoties g. Nr. 5, 58343 Akademija, Dotnuvos sen., Kėdainių r. sav.
	Atsakingo asmens telefonas +370 347 37870
	Atsakingo asmens el. pašto adresas info@lzukt.lt
	VILMA ŽIVATKAUSKIENĖ
	Buveinės adresas Gineitų g., Nr. 29, 58415 Gineitų k., Vilainių sen., Kėdainių r. sav.
	Atsakingo asmens telefonas +370 682 27115
	Atsakingo asmens el. pašto adresas vilma.zivatkauskiene@gmail.com
	EGIDIJUS BAUBLYS
	Buveinės adresas Malūno g. Nr. 1, 75323 Sauslaukis, Kvėdarnos sen., Šilalės r. sav.
	Atsakingo asmens telefonas +370 631 21111
	Atsakingo asmens el. pašto adresas andriusbaublys@gmail.com
	TADAS NAUSĖDA
	Buveinės adresas Knygnešio g. Nr. 2, 73360 Pagirupio k., Mažonų sen., Tauragės r. sav.
	Atsakingo asmens telefonas +370 639 43409
	Atsakingo asmens el. pašto adresas Tadas.nsd@gmail.com
	NERIJUS SUKACKAS
	Buveinės adresas Tiesioji g. Nr. 48, 67200 Teizininkų k., Šventežerio sen., Lazdijų r. sav.
	Atsakingo asmens telefonas +370 671 50589
Atsakingo asmens el. pašto adresas Nerijus.sukackas@gmail.com	
MINDAUGAS KINDERIS	
Buveinės adresas Topolių g. 26, 28361 Leliūnai, Utenos r. sav.	
Atsakingo asmens telefonas +370 677 22663	
Atsakingo asmens el. pašto adresas Mindaugas.kinderis@gmail.com	

REMIGIJUS URBANAVIČIUS

Buveinės adresas Viešartų kaimas, 67172 Lazdijų sen., Lazdijų r. sav.

Atsakingo asmens telefonas +370 606 72767

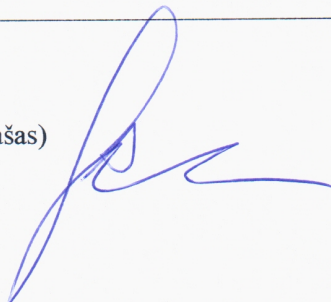
Atsakingo asmens el. pašto adresas Neilos.transportas@gmail.com**II. INFORMACIJA APIE PROJEKTO EIGĄ**

Projekto įgyvendinimo pradžia	2020 m. spalio
Numatoma projekto įgyvendinimo pabaiga	2022 m. spalio
Projekto įgyvendinimo vieta	Šiaulių apskritis, Radviliškio r. sav., Baisogala; Kauno apskritis, Kėdainių r. sav., Akademija, Gineitų k.; Tauragės apskritis, Šilalės r. sav., Sauslaukis; Tauragės r. sav., Pagirupis; Alytaus apskritis, Lazdijų r. sav., Teizininkai, Viešartai; Utenos apskritis, Utenos r. sav., Leliūnai.
Siekiami tikslai	<ol style="list-style-type: none"> 1. Didinti mėsinės gyvulininkystės ūkių veiklos našumą ir konkurencingumą, karvių reprodukcinės būklės ir rųjų nustatymui bei veršingumo stadijos įvertinimui taikant inovatyvią fiziologinių parametrų jutiklių integravimo boliuse technologiją; 2. Inicijuoti naujų inovatyvių skaitmeninių algoritmų ir telemetrinių priemonių įdiegimą Lietuvos mėsinės gyvulininkystės ūkiuose, atsižvelgiant į gyvūnų gerovės, sveikatingumo, darbuotojų darbo saugos ir kultūros reikalavimus; 3. Įvertinti ūkiuose laikomų mėsinių galvijų reprodukcines savybes atsižvelgiant į bendrą sveikatingumą ir reprodukcinius rodiklius; 4. Pagerinti mėsinių galvijų bandų reprodukcijos efektyvumą bandose išsaugant veislinio ar penimo galvijo sveikatingumą, ypatingai tuo atveju, kai mėsiniai galvijai laikomi palaidi tiek reprodukcinėse, tiek ir penimų mėsinių galvijų bandose.
Projekto koncepcija, turinys, svarba	<p>Projekto koncepcijos pagrindą sudaro numatytų tikslų siekimas įgyvendinant konkrečius uždavinius:</p> <ul style="list-style-type: none"> sukurti projekto pareiškėjo ir partnerių ūkiuose laikomų mėsinių galvijų reprodukcijos rodiklių duomenų bazę bei kaupimo ir analizės sistemą; kartu su gamintojais/tiekėjais įsisavinti boliusų su integruotais jutikliais įvedimo gyvuliui metodus, telemetrinės įrangos sumontavimą, suderinimą bei eksploataciją; projekto laikotarpiu kaupti zootechninius bei skaitmeninius algoritmais apdorotus telemetrinius duomenis apie gyvulių individualią bei visos bandos reprodukcinę būklę, nuolat juos analizuoti ir pagal analizės rezultatus optimizuoti gyvulių reprodukcijos valdymą; gamybinėmis sąlygomis įvertinti ir palyginti mėsinių karvių ir telyčių reprodukcijos efektyvumą, kai ruja, veršingumo tarpsnis nustatomi bei optimalus sėklinimo laikas parenkamas naujuoju bei tradiciniais metodais; metodiškai palyginti įvairius gyvulių reprodukcinę būklę charakterizuojančių rodiklių nustatymo metodus gyvūnų gerovės, darbuotojų darbo našumo, saugos ir kultūros atžvilgiais; sukurti reprodukcinės diagnostikos ir monitoringo sistemą ir paruošti rekomendacijas reprodukcijos sutrikimų prevencijos bei šalinimo zootechninėms priemonėms. <p>Šiuolaikinės gyvulininkystės strateginis tikslas apibrėžiamas kaip vartotojų poreikių tenkinimas nedarant žalos ateities kartoms. Subalansuota mėsinės galvijininkystės plėtra turi remtis efektyviu jau</p>

	<p>turimų gamtos išteklių naudojimu nedidinant, o ateityje mažinant šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 1 sąlyginiam gyvuliui. Mėsineje galvijininkystėje našumui, pelningumui ir konkurencingumui didžiausią įtaką turi reprodukcijos efektyvumas, kadangi pagrindinė ir vienintelė karvės produkcija (neskaitant jos pačios vertės) yra veršelis, generuojantis pagrindines pajamas.</p> <p>Projekto eigoje įdiegus, išbandžius ir optimizavus ūkiuose rujų stebėjimo sistemą su boliuse integruotais dinaminio aktyvumo ir temperatūriniais davikliais, pagerės mėsinių karvių reprodukcinės diagnostikos rodiklių tikslumas, patikimumas, o dėl efektyvesnio rujų nustatymo pagerės mėsinių galvijų bandų reprodukcijos efektyvumas, nes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rujų nustatymo sistema sumažins darbo sąnaudas palyginus su rujų nustatymu stebėjimo būdu; • platesnis sėklinimo naudojimas paspartins genetinį progresą bandose palyginus su kergimu; • objektyviau ir tiksliau bus nustatomos telyčių rujos, todėl jos anksčiau bus pradėtos naudoti veisime, padidės atvestų veršelių skaičius tenkantis vienai karvei per gyvenimą; • sutrumpės karvių po apsiveršavimo nerujojimo periodas, bei laiko intervalas tarp apsiveršavimų; • bus išsaugoma daugiau veršelių dėl laiku suteiktos pagalbos veršiamosi metu; • pagerės karvių sveikatingumas ir gerovė (mažiau streso), specialistų darbo našumas ir kultūra.
<p>Tikslinės grupės, kitų EIP projekto dalyvių skaičius ir jų pavadinimai</p>	<p>Projekte sprendžiamos problemos aktualios mėsinių galvijų augintojams, ūkininkams, žemės ūkio specialistams, mokslininkams, sėklintojams, spermą platinantiems verslo subjektams, konsultantams, dėstytojams, studentams.</p> <p>Naujų metodų taikymas karvių rujų, optimalaus sėklinimo laiko ir veršingumo tarpsnio nustatymui ypač svarbus ūkiuose, auginančiuose Lietuvos klimatinėms sąlygoms jautrių mėsinių veislių didelio produktyvumo galvijus, nes tokios karvės mažiau reaktyvios minėtų rodiklių atžvilgiu. Boliuse integruotų jutiklių panaudojimo metodai turėtų padėti spręsti minėtas problemas ne tik stambiuose, bet ir nedaug (iki 10) mėsinių karvių auginantiems ūkininkams, kuriuose ekonomiškai neapsimoka laikyti nuosavo buliaus.</p> <p>Projekto metu atlikti tyrimai leis išanalizuoti ir įvertinti reprodukcijos efektyvumą skirtinguose mėsinės galvijininkystės ūkiuose taikant įprastus rujų stebėjimo metodus bet ir įvertinti pokyčius įdiegus ir išbandžius inovatyvią rujų nustatymo sistemą. Sumažėjus darbo sąnaudoms reikalingoms rujų nustatymui bus sudarytos sąlygos platesniam sėklinimo mėsineje galvijininkystėje naudojimui, kas neabejotinai prisidės prie greitesnio genetinio progreso, leis ūkininkams sparčiau didinti bandų produktyvumą bei ūkių pelningumą..</p> <p>Numatoma projekto pritaikomumą pademonstruoti daugiau nei 20 valdų. Bus suorganizuotos 7 lauko dienos, kurių metu po supažindinimo su diegiama inovatyvia rujų nustatymo sistema bus praktiškai pademonstruotas boliusų įvedimas į karvių prieskrandžius, jų aktyvavimas, signalų fiksavimo, perdavimo, registravimo analizės sistemų įrengimas, instaliavimas, duomenų kaupimas ir apdorojimas, jų</p>

	<p>analizė, supažindinimas su galimais sprendiniais. Bus individualiai suteikiamos konsultacijos dėl boliusų įvedimo.</p> <p>Seminarų metu (numatoma suorganizuoti 7) daugiau dėmesio bus skiriama inovatyvios rųjų nustatymo sistemos diegimo praktikoje privalumams išryškinti, supažindinti ūkininkus su ekonomine, aplinkosaugine nauda, poveikiu gyvūnų gerovei ir sveikatingumui, poveikiu bandų reprodukcijos efektyvumui. Tai leis ūkininkams objektyviai įvertinti inovacijos privalumus ir trūkumus ir priimti sprendimą dėl jos naudojimo savo ūkyje. Bus suteikiamos individualios konsultacijos dėl rųjų nustatymo sistemos ekonominio efektyvumo apskaičiavimo.</p>
Projekto rezultatai	<p>Projekto įgyvendinimo etapai ir pasiekti rezultatai:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Sistemų su integruotais dinaminio aktyvumo ir temperatūros jutikliais ir tiksliojo sėklinimo įrangos įsigijimas. Įsigytos medžiagos ir priemonės galvijų rųjų stebėjimui ir fiksavimui 2 ūkiams. 2. Projekto pareiškėjo ir partnerių ūkiuose rinkti su reprodukcija susijusius duomenis, atlikti jų analizę ir įvertinti bandų reprodukcijos efektyvumą projekto pradžioje. Pradėti rinkti ir analizuoti su reprodukcija susiję duomenys. 3. Prietaisų su integruotais dinaminio aktyvumo ir temperatūros jutikliais įvedimas mėsinėms karvėms ir telyčioms. 4. Rųjų stebėjimo sistemos skaitmeninių algoritmų ir telemetrinių priemonių įdiegimas, suderinimas ir optimizavimas. 5. Skirtingų rųjų nustatymo metodų – stebėjimo ir naudojant dinaminio aktyvumo ir temperatūrinius jutiklius, palyginamasis tyrimas ir įvertinimas veisimo sezono metu. 6. Sėklinimo technologijų panaudojimas. 7. Dinaminio aktyvumo ir temperatūrinių jutiklių panaudojimo veršiamosi pradžia nustatyti tyrimas. 8. Projekto metu atliktų mokslinių tyrimų duomenų analizė, ekonominis įvertinimas. 9. Projekto rezultatų sklaida. <p>Įvyko veiklos grupės narių susitikimas (2020-12-14); Įsigyti 7 aiškinamieji standai.</p> <p><i>Aprašoma vykdoma veikla, pasiekti rezultatai, tolesnės projekto veiklos, koks projekto įgyvendinimo etapas yra įgyvendintas (gali būti grafike pavaizduotas visas projekto įgyvendinimo ciklas ir nurodomas dabartinis etapas).</i></p>
Pridedami dokumentai	<p><i>Pridedami įvairūs su projekto įgyvendinimu susiję dokumentai (straipsniai, nuotraukos ir kt.). (jei turima)</i></p>

(Parašas)

(Vardas, pavardė)

Artūras
Šauksas